

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2023–2024

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja päiväkodin johtajien Teams-kansioon.

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Päiväkodin johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Asuntilan päiväkotiki, Kukkaketo 2-5-vuotiaat lapset

Käsitelty toimintayksikössä: 25.9.2023

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Työparimenetelmä;
työparin muodostavat varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Ryhmät

Kukkakedolla:
Hiirenvirnat 3-5-vuotiaat, Niittyvillat 2-4-vuotiaat ja Oravamarjat 4-5-vuotiaat
Esiopetuksessa:
Ketunleivät ja Kissankäpälat

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatyüksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Yksikön arvot:

Käymme säännöllisesti arvokeskustelua ja jaamme ajatuksia sekä mielipiteitä talon palavereissa. Meidän toimintaamme työssämme päivittäin ohjaavat nämä arvot:

- **Turvallisuus:** lapsi tuntee olonsa turvalliseksi. Talomme jokapäiväiseen arkeen kuuluu lapsen ja hänen tunteidensa kohtaaminen. Kaikki tunteet ovat meillä sallittuja. Pidetään yhdessä huolta tiloistamme ja tavaroistamme, puutemme arjessa huomaamiimme epäkohtiin.
- **Yhdenvertaisuus:** jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas meille.
- **Positiivisuus:** ilo kuuluu jokaiselle ja jokaiseen päiväämme. Harjoitteleminen yhdessä myönteistä elämänasennettä.
- **Leikki:** lapsella on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Leikkiessään lapsi käsittelee hänelle ajankohtaisia ja merkityksellisiä asioita. Mahdollistamme lapsille erilaisia leikkiympäristöjä. Ymmärrämme aikuisen läsnäolon tärkeyden leikissä, sen ohjaamisessa sekä turvallisen leikkiympäristön muodostamisessa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään 10/23:

Miten mahdollistatte lasten, henkilöstön ja huoltajien osallisuuden toimintayksikön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden suunnitteluun, arviointiin ja toteuttamiseen?

- Henkilöstön kanssa keskustellaan ja pohditaan yhdessä toimintayksikön arvopohjasta ja tasa-arvosta.
- Yritetään mahdollistaa henkilökunnan tasapuolinen osallistuminen erilaisiin palavereihin ja koulutuksiin.
- Luodaan lasten kanssa ryhmiin arjen toimintatavat ja esimerkiksi säännöt. Käydään lasten kanssa erilaisia sääntöjä ja rajoja läpi toimintakauden aikana ja annetaan heille mahdollisuus esimerkiksi keskustella ja vaikuttaa.

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Vasu s. 35)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksessa kehitetään henkilökunnan digitaalista osaamista hyödyntäen kaupungin digimentoria, olemassa olevan osaamisen jakamista ja yksiköissä olevia laitteita, jotta saavutetaan edellä mainitut tavoitteet. Uudet lukutaidot hankkeen osa-alueita käytetään pohjana lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

Luodaan varhaiskasvatuksesta perusopetukseen johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Miten kehittäte yksikössänne digitaalista osaamista?

Tuetaan ja ohjataan lapsia sekä annetaan heille mahdollisuus tutustua turvallisesti digitaaliseen ympäristöön sekä mahdollistetaan digitaalisen osaamisen kehittäminen ikätasoisesti. Kasvattajien on tärkeää kehittää omaa teknologista ymmärrystään ja osaamistaan, jotta lasta pystytään tukemaan ja auttamaan digitaalisessa ympäristössä. Kasvattajalla on tärkeä rooli tasapainon ylläpitämisessä, lapsen suojelun, yksityisyyden kunnioittamisen (esim. valokuvat) ja kehittyvän itsenäisyyden välillä.

Miten sovellatte Uudet lukutaidot- hankkeen osa-alueita?

Annetaan lapsille mahdollisuus kehittää ja vahvistaa medialukutaitoja, digitaalista osaamista sekä ohjelmointiosaamista osana päiväkodin arkea ja toimintaa.

- Opetellaan käyttämään esimerkiksi iPadia, tutustutaan sen toimintaan ja opetellaan esimerkiksi ottamaan valokuvia. Huomioidaan lasten ikätaso toiminnassa ja keskustellaan yhdessä lasten kanssa kuvien käyttämisestä ja yksityisyyden kunnioittamisesta.
- Suunnitellaan ja kuvataan lasten kanssa animaatioita/pöytäteatteria tai muita esityksiä, joita voidaan yhdessä katsoa.
- Metsäretkillä etsitään yhdessä lasten kanssa lisätietoa kasveista ja eläimistä kännykällä (esim. Google Lens)
- Leikitään, luokitellaan ja vertaillaan erilaisilla leluilla ja monipuolisesti päiväkodin digimateriaalia käyttäen. Käytössämme on Bee-Bot-robotteja, Rugged-robottia ja Clever touch-näyttöä. Opetellaan yhdessä toimimista, vuorottelua ja annettujen ohjeiden noudattamista.
- Ryhmät suorittavat ikätasoisesti suunnitellut digiajokortit.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittymistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Vasu s. 41)

Miten mahdollistatte pedagogisen keskustelun, osaamisen jakamisen ja jokaisen mahdollisuuden osallistua?

Kasvattajien välinen vuorovaikutus on toisiaan kunnioittavaa. Mallinamme hyviä vuorovaikutustaitoja lapsille. Hyödynnäme kasvattajien vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita. Yhteisöllisyys kantaa arjessa ja onnistumisista iloitaan yhdessä. Kasvattajat omaavat kehittävän työtteen, osallistuvat erilaisiin koulutuksiin ja jakavat uusia asioita ja ideoita muille arjessa ja palaverieissa. Mahdollistetaan kaikille mahdollisuus osallistua koulutuksiin ja palavereihin sekä pidetään huoli, että välitetään tarvittava ja tärkeä tieto koko henkilökunnalle. Toimintaa muokataan jatkuvasti tilanteiden mukaan. Toisaalta henkilöstö käyttää työssään myös jo toimiviksi havaittuja työmenetelmiä ja jakaa tietoa ja omaa osaamistaan.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Vasu s.40)

Miten kehitätte inklusiivisia toimintatapoja ja miten ne näkyvät toiminnassa?

Muokataan, kehitetään ja tehdään yhdessä lasten kanssa sellainen ympäristö, jossa ei ole lapsille turhia esteitä oppimiseen vaan mahdollistetaan ja tuetaan monipuolista oppimista. Otetaan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa huomioon lasten osallisuus ja tasa-arvo. Mahdollistetaan kaikkien osallistuminen ja osallisena oleminen omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti. Esimerkiksi tuetaan lasten leikkiä aloittamalla leikki, olemalla mukana leikissä ja varmistamalla että jokaisella on mahdollisuus leikkiin.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kehotunnekasvatus

Lasten kanssa opetellaan turvataitoja, vahvistetaan itsearvostusta ja itsemääräämisoikeutta. Lasta tuetaan ymmärtämään, että keho on oma, arvokas ja tärkeä. Lapselle seksuaalisuus, itsensä tutkiminen ja kehostaan nauttiminen on hyvin luonnollista ja avointa. Lapselle opetetaan oman ja muiden kehojen arvostamista, ja opetetaan mitkä alueet kehossa ovat yksityisiä. Lapsia kannustetaan avoimeen ja sallivaan keskusteluun ja luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa kaikille tunteille ja kysymyksille on tilaa. Asioista puhutaan niiden oikeilla nimillä lapsen ikätaso huomioiden. Aikuisella on vastuu siitä, että lapsi uskaltaa kääntyä kaikissa kysymyksissä ja ongelmissa aikuisen puoleen. (Vasu s.33)

Miten huomioitte lapsen kehotunnekasvatuksen?

Opetetaan lasta arvostamaan omaa ja muiden kehoja ikätasoisesti ja myönteisesti. Opetellaan tunteiden hallintaa ja harjoitellaan tunnistamaan sekä hyväksymään erilaisia tunteita. Annetaan tunteille aikaa ja tilaa, opetellaan lasten kanssa, että kuinka paljon suututtaisikin niin toista ei saa satuttaa. Toiminnan suunnittelussa käytetään erilaisia tunnekasvatusmateriaaleja kuten esimerkiksi erilaisia tunnetaitokortteja sekä Molli ja Piki-materiaaleja. Lisäksi käytetään kirjaa Pipunan Ikioma Napa (Raisa Cacciatore, Susanne Ingman-Friberg) ikätaso huomioiden.

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omissa työyhteisössään (Vasu s. 46)

Miten edistätte kestävä elämäntapaa ja hiilineutraalisuutta yksikössäne?

(Kaupunkistrategia 2022–2032)

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, jonka avulla kasvattajat perehtyvät kestävä elämäntavan materiaaliin ja vievät oppimaansa arjen toimintaan lasten kanssa. Kannustetaan henkilökuntaa kulkemaan työmatkat sekä kimpakyydein, kävellen ja pyöräillen mahdollisuuksien mukaan. Erilaisiin palavereihin ja koulutuksiin voidaan myös osallistua Teams-ohjelmaa hyödyntäen. Lasten kanssa harjoitellaan kierrättämistä ja viedään kävellen säännöllisesti muoveja kierrätyspisteelle.

Liikuntakasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terweelle kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Vasu s. 66)

Lasten liikunnallista elämäntapaa edistetään toteuttamalla liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa yhteistyössä Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalveluiden kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle liikkumisen ilo sekä riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus.

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista päiväkodin johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristösosaston kanssa. (Vasu s. 48)

Miten arvioitte ja kehitätte oppimisympäristöjä?

Päiväkodin oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti, myös lapset otetaan mukaan kehittämään ja toteuttamaan. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken säännöllisesti. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön.

Lapsilla on mahdollisuus osallisuuteen oman päiväkotipäivänsä toteuttamisessa ikätaso huomioiden. Toiminnan suunnittelussa lähtökohtana on antaa kaikille lapsille keinoja vaikuttaa ja valita. Kasvattajien on tärkeää tiedostaa lasten erilaiset vuorovaikutustavat ja ottaa tasapuolisesti huomioon kaikki lapset.

Kehitämme päiväkodin leikkejä ja uudistamme niitä lasten ideoinnin ja tavoitteellisen suunnittelun mukaan. Oppimisympäristöissä on esillä lapsen kädenjälki. Kasvattajat tekevät yhdessä lasten kanssa oppimisympäristöstä mielenkiintoisen sekä oppimiseen innostavan. Oppimisympäristö kattaa sekä fyysisen, psyykkisen että sosiaalisen ulottuvuuden.

Käytämme hyödyksi oppimisympäristönä päiväkodin lähellä sijaitsevia lähimetsiä, kierrätyspistettä, liikuntapaikkoja, kirjastopalveluita ym.

Kukkakedolla on käytössä lukujärjestys, jonka avulla kolme pienryhmää vuorottelee päiväkodin tilojen välillä. Tämä takaa tutun, rauhallisen sekä turvallisen ympäristön oppia. Lapsia kannustetaan omatoimisuuteen, joka tukee lapsen itseluottamusta, luovuutta ja itsenäisyyttä. Arvioimme toimintaamme säännöllisesti kauden aikana mm. palavereissa.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuukeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Vasu s. 50)

Miten mahdollistatte huoltajien osallisuuden?

Huoltajien osallisuus mahdollistetaan ensitapaamisesta ja tutustumisesta lähtien. Heiltä saadaan tärkeää tietoa lapsesta, perheestä, heidän arvoistaan ja ajatuksistaan, toiveistaan koskien varhaiskasvatusta. Huoltajien osallisuus tulee huomioiduksi myös lapsen vasu-palaverissa. Keskustelemme päivittäin huoltajien kanssa lasten tuonti- ja hakutilanteissa. Kauden alussa järjestetään vanhempainilta, jossa tuodaan esille yleisesti tärkeää tietoa mutta annetaan myös mahdollisuus kysymyksiin ja keskusteluun.

Ryhmillä on lisäksi omat tavat ja keinot kuinka ryhmän huoltajien osallisuus mahdollistetaan. Ryhmissä on käytössä myös Padlet-ohjelma, jonka avulla tuomme toimintaa näkyväksi huoltajille.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalvelujen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Vasu s.51)

Varhaiskasvatustyöskötköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

Miten kehitätte yhteistyötä alueen perhepalvelujen kanssa?

Päivittäisen yhteistyön lisäksi voidaan miettiä esimerkiksi yhteisiä palaverieita sekä vanhempainiltoja. Jaetaan tietoa ja laitetaan esille palveluiden esitteitä. Annetaan palautetta ja kehitetään yhteistyötä molemmin puolin.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Ylöjärven varhaiskasvatustyöskötköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät Ylöjärven varhaiskasvatustyöskötköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi työskötköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalaverieita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalaverieita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalaverieissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja

arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Vasu s. 55)

Miten hyödynnätte digitaalisia menetelmiä pedagogisessa dokumentoinnissa?

Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus, jokainen ryhmä toteuttaa omalle ryhmälleen soveltuvalla tavalla. Ryhmissä on käytössä omat Padlet-seinät, jossa ryhmät voivat tuoda esille ryhmän toimintaa. Huoltajat saavat QR-koodin tai linkin, jonka kautta he pääsevät vain oman lapsensa ryhmän Padlet-seinälle. Padlet-seinää voidaan päivittää yhdessä lasten kanssa ja samalla voidaan lasten kanssa käydä muistelemassa ja katselemassa kuvia jo tapahtuneista asioista. Huoltajilla on mahdollisuus tykätä tai mahdollisesti kommentoida Padlet:iin laitettavaa sisältöä.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenvuorokierroon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelystä annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämäntilanteita. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (vasu s. 63).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Teemme yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa, myös muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa voidaan tehdä yhteistyötä. Ylöjärven seurakunnan kanssa on laadittu sopimus katsomuskasvatuksen toteuttamisen periaatteista, sopimuksen liitteenä on ns. B-osa. Se on konkreettinen käsikirja, joka ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla. Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille.

Miten toteutatte katsomuskasvatusta?

Tutustutaan lapsiryhmissä ikätaso huomioiden vuodenvuorokierroon ja kalenterin avulla esimerkiksi tapakulttuuriin, erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin sekä juhliin. Annetaan lapsille aikaa ja tilaa ihmettelystä ja oivaltamiseen. Tuetaan lapsen valmiuksia rakentaa omaa kulttuurista katsomuksellista identiteettiään.

Miten ja missä katsomuskasvatus otetaan puheeksi tai tiedotetaan huoltajille?

Keskustellaan huoltajien kanssa katsomuskasvatukseen liittyvistä asioista aloitus- ja vasu-keskusteluissa. Tiedotuskanavana toimii Päikky ja Padlet.

Millaista yhteistyötä teette katsomuskasvatukseen liittyen?

Yhteistyötä on mahdollista tehdä Ylöjärven seurakunnan kanssa, mutta yhteistyö ei ole uskonnon harjoittamista. Seurakunnan tiloja voidaan hyödyntää esimerkiksi oppimisympäristönä. Jos järjestetään tilaisuuksia, tilaisuuksista tiedotetaan perheitä, perheiltä pyydetään suostumus lapsen osallistumisesta ja tarvittaessa järjestetään rinnakkaistilaisuus niille lapsille, jotka eivät osallistu ko. tilaisuuteen.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoisia tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä päiväkodinjohtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatustyöyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Vasu s. 75)

Miten vastuut tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä yksikössänne jakautuvat?

Lapsen tarvitseman tuen suunnittelu, arviointi ja kehittäminen toteutuu yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu lapsen tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä. Henkilökunta on sitoutunut ja huolehtii, että lapsi saa tarvitsemaansa tukea. Ennakoidaan ja mietitään toimintatapoja poikkeustilanteisiin.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyin vuoropuhelun kautta. (Vasu s. 93)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearviointin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. (Vasu s. 94)

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Vasu, s. 94)

Ylöjärven varhaiskasvatyüksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti päiväkodin johtajan ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa Päikky-järjestelmän kautta.

Asiakkaille tehdään päiväkotikohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään 1 krt/v. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

